

Nr 120.

Ankom till riksdagens kansli den 25 april 1930 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till särskild polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. jämte en i ämnet väckt motion.

(3:e avd.)

Uti den till riksdagen den 3 januari 1930 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1930/1931 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, (punkt 97 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över socialärenden nämnda dag) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition, som kunde komma att avlåtas i ämnet, till särskild polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. för budgetåret 1930/1931 beräkna ett extra anslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 135,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avläten, den 24 januari 1930 dagtecknad proposition, nr 54, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden sagda dag, föreslagit riksdagen att till särskild polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 135,000 kronor.

Från och med budgetåret 1923/1924 har riksdagen på förslag av Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln anvisat extra anslag till särskild polis för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. Alltsedan budgetperioden 1925/1926 har anslaget i riksstaten uppförts med 150,000 kronor samt från och med perioden 1927/1928 för varje gång anvisats att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

Rörande tillkomsten av och ändamålet med ifrågavarande anslag lämnade föredragande departementschefen vid anslagsfrågans behandling i 1924 års statsverksproposition en utförlig redogörelse (femte huvudtiteln, punkt 93), vartill torde få hänvisas. Här må allenast erinras om följande.

En avsevärd del av anslaget har brukat ställas till överståthållarämbetets förfogande med bemyndigande för ämbetet att till Stockholms stad utbetala bidrag till underhåll av särskild polis för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. med viss andel, under senare år tre fjärdedelar, av sammanlagda kostnaden för nämnda ändamål under vederbörande tidsperiod, dock med en maximibegränsning, som för varje budgetår från och med 1925/1926 bestämts till 75,000 kronor. Återstoden bestrides av Stockholms stad. Medel, som sålunda av staten och staden anvisas, användas till bestridande av kostnaderna för upprätthållande av en vid Stockholms poliskår för ändamålet inrättad avdelning, vars medlemmar utöva polisverksamhet jämväl inom Stockholms län.

Enligt *Kungl. Maj:ts brev den 28 september 1923* har den i Stockholm sålunda inrättade spritpolisen, som står under befäl av tredje polisintendenten, till uppgift att inom Stockholms stad och län *dels* under samarbete med tullpersonalen bedriva spaning för uppdagande av olovlig införsel och därmed sammanhängande olovlig försäljning av spritdrycker samt i övrigt fullgöra de åligganden, som jämlikt bestämmelserna i lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel kunna ankomma å densamma, *dels* lämna tullverket allt det biträde, som påkallas för fullgörande av dess personal tillkommande åligganden beträffande olovlig spritinförsel, *dels* ock fullgöra den tjänstgöring i övrigt, som tredje polisintendenten i Stockholm prövar för ifrågavarande ändamål nyttig.

Förutom till nyss angivna ändamål hava för varje budgetperiod medel inom det beviljade anslaget beräknats för att, efter framställning från vederbörande länsstyrelser, användas till vidtagande i andra delar av landet av åtgärder till spritsmugglingens bekämpande samt, i viss mån, till stävjande av olaga rusdryckshantering i andra former.

Vid anmälan till *1929 års statsverksproposition* (femte huvudtiteln, punkt 89) av behovet av anslag till särskild polis för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. för budgetåret 1929/1930 redogjorde departementschefen, bland annat, för ett av kontrollstyrelsen i ärendet den 15 september 1928 avgivet utlåtande. Däri hade styrelsen med hänsyn till att länsstyrelserna begärt medel för ifrågavarande ändamål till belopp, som sammanlagt översteg det tillgängliga anslaget, förordat viss höjning av anslaget för budgetåret 1929/1930. Samtidigt hade emellertid kontrollstyrelsen framhållit lämpligheten av att verkställa en utredning för utrönande, huruvida icke genom ett ökat samarbete mellan myndigheterna i de särskilda länen större allsidighet och effektivitet i avseende å uppdagande av den olovliga införseln av spritdrycker m. m. skulle kunna vinnas, på samma gång som totalkostnaden därför nedbringes. I anledning av dessa uttalanden anförde departementschefen, att en sådan utredning syntes honom böra vidtagas. Med hänsyn till ifrågavarande spaningsarbets natur syntes i många fall åsyftade resultat kunna vinnas genom att grundliga undersökningar tid efter annan verkställdes inom vederbörande områden. För utförande av dylika undersökningar syntes ett systematiskt samarbete böra bedrivas mellan myndigheterna inom närliggande län, så att samma personal under olika tider kunde användas inom skilda län. Med

en sådan organisation skulle sannolikt permanenta övervakningsanordningar i en del fall bliva överflödiga och ej obetydliga kostnadsbesparingar kunna ernås. Det ville förefalla, yttrade departementschefen vidare, som om med en omläggning av spaningsarbetet enligt sålunda antydda riktlinjer någon ökning av anslaget för budgetåret 1929/1930 icke skulle bliva erforderlig. Därest medel till förevarande ändamål komme att beviljas för sistnämnda tid, ämnade departementschefen därför hos Kungl. Maj:t hemställa om omedelbart igångsättande av den sålunda förordade utredningen, så att resultatet av densamma kunde tjäna såsom underlag vid bedömande av storleken av de belopp, vilka borde ställas till vederbörande länsstyrelser förfogande för samma tid.

I 1929 års statsverksproposition föreslog därefter Kungl. Maj:t på departementschefens hemställan riksdagen att till särskild polis för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra anslag, att utgå av statsverkets fond för rusdrycksmedel, av 150,000 kronor. Detta förslag bifölls av riksdagen.

Genom *beslut den 26 april 1929* anbefallde Kungl. Maj:t länsstyrelserna i de län, där behov av delaktighet i berörda, för budgetåret 1929/1930 beviljade anslag kunde anses föreligga, att därom ävensom angående det erforderliga beloppets storlek lämna meddelande till kontrollstyrelsen. Tillika uppdrog Kungl. Maj:t åt kontrollstyrelsen att, efter samråd med de länsstyrelser, från vilka dylikt meddelande inginge, dels skyndsamt verkställa undersökning i de hänseenden, som angivits i kontrollstyrelsens utlåtande och det av departementschefen gjorda, nyss återgivna uttalandet, dels inkomma med det förslag, vartill utredningen kunde finnas föranleda, ävensom med förslag rörande användningen av det för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1929/1930 inom berörda anslag tillgängliga beloppet av högst 75,000 kronor.

Sedan med anledning härav länsstyrelserna i Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Värmlands, Gävleborgs, Västernorrlands och Västerbottens län i särskilda skrivelser till kontrollstyrelsen meddelat, att för vederbörande läns vidkommande behov av delaktighet med visst belopp uti anslaget föreläge, överlämnade kontrollstyrelsen med skrivelse den 15 juni 1929 handlingarna i ärendet till Kungl. Maj:t samt avgav förslag rörande användningen av omförmälda belopp å högst 75,000 kronor. Då länsstyrelserna sammanlagt begärt omkring 101,400 kronor, hade viss reduktion måst vidtagas i deras äskanden.

Efter hörande av generaltullstyrelsen bemyndigade härefter Kungl. Maj:t genom beslut den 3 augusti 1929 länsstyrelserna i följande län att under budgetåret 1929/1930 för bekämpande av olovlig införsel av spritdrycker och annan olaga rusdryckshantering mot redovisningsskyldighet av berörda anslag använda högst följande belopp, nämligen Södermanlands län 4,800 kronor, Östergötlands län 4,800 kronor, Malmöhus län 18,000 kronor, Hallands län 2,400 kronor, Göteborgs och Bohus län 18,000 kronor, Värmlands län 4,000 kronor, Gävleborgs län 10,000 kronor samt Västernorrlands län 13,000 kronor eller sålunda sammanlagt 75,000 kronor. Länsstyrelserna i Uppsala och Västerbottens län erhöilo däremot icke del av anslaget.

Tidigare hade Kungl. Maj:t genom beslut den 10 maj 1929 förordnat angående användningen av andra hälften av nämnda anslag. Därvid hade Kungl. Maj:t bemyndigat överståthållarämbetet att från anslaget — under förutsättning av Stockholms stadsfullmäktiges beslut att för senare halvåret 1929 och för första halvåret 1930 för enahanda ändamål bevilja medel till Stockholms stads andel i kostnaderna — utbetala bidrag med tre gånger så stort belopp som det, vartill stadens egna kostnader för nämnda ändamål under berörda tider uppginge, dock högst med 37,500 kronor för vardera halvåret räknat.

I sin förenämnda skrivelse den 15 juni 1929 hade kontrollstyrelsen jämväl hemställt, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning rörande ett definitivt ordnande av organisationen för bekämpande av den olovliga införseln av spritdrycker m. m. av den syftning, som i skrivelsen närmare angivits.

I anledning härav uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 27 juni 1929 åt generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen gemensamt *att* efter samråd med överståthållarämbetet samt länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Värmlands, Gävleborgs, Västernorrlands och Västerbottens län, med beaktande av vad uti kontrollstyrelsens sistnämnda skrivelse i ämnet anförts, verkställa en allsidig utredning rörande ett definitivt ordnande av organisationen för bekämpande av den olovliga införseln av spritdrycker m. m. och därmed sammanhängande spörsmål *samt att* till Kungl. Maj:t inkomma med redogörelse för utredningen ävensom med de förslag i skilda hänseenden, till vilka densamma syntes böra föranleda.

I skrivelse den 27 november 1929 hava därefter *generaltullstyrelsen* och *kontrollstyrelsen* framlagt den sålunda anbefallda utredningen. Styrelserna — som i skrivelsen upplyst ej mindre att de beträffande den s. k. spritpolisens organisation införskaffat vissa uppgifter från vederbörande länsstyrelser, än även att, efter förberedande överläggningar, sammanträden hållits mellan ämbetsverken dels den 23 september 1929, varvid jämväl närvarit överståthållaren och polismästaren i Stockholm ävensom kustbevakningsinspektören, dels ock den 27 november 1929, varvid representanter för länsstyrelserna i nämnda län varit tillstädes — hava med skrivelsen överlämnat de från länsstyrelserna införskaffade uppgifterna ävensom ett vid sammanträdet den 27 november 1929 fört protokoll.

I fråga om det närmare innehållet av den utredning, som av generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen framlagts i skrivelsen den 27 november 1929 torde få hänvisas till sid. 5—9 i statsrådsprotokollet.

Här må emellertid erinras, att ämbetsverken såsom sin bestämda mening uttalat, att det under nuvarande förhållanden *icke* vore tillfyllest med den allmänna tillsyn för förhindrande av spritsmuggling m. m., som det ålåg tull-, polis- och lotspersonal att utöva, samt att, vad gällde frågan *huruvida och i vad mån den nuvarande spritpolisens uppgifter skulle kunna överflyttas å tullpersonalen*, utan att därigenom effektiviteten i arbetet för spritsmugglingens bekämpande

minskades, de kommit till den uppfattningen, att *en del av spritpolisens arbete skulle kunna övertagas av tulltjänstemän med viss polisutbildning.*

Styrelserna hava emellertid framhållit, att ett överflyttande på polisutbildade tulltjänstemän av vissa uppgifter, som för närvarande utfördes av särskilt anställda spritpoliser, enligt styrelsernas mening kunde ske endast *försöksvis och efter hand.* Erfarenhet måste nämligen först vinnas om de lämpligaste anordningarna i organisationshänseende. Vidare måste viss tid förgå, innan tullpersonal i erforderlig omfattning kunde hava bibragts avsedd polisutbildning samt därefter fått tillfälle att sätta sig in i de nya arbetsuppgifterna. Vad särskilt anginge spritpolisen i Stockholm, vore en avveckling därav för närvarande icke tillräddig; snarare vore viss utvidgning av dess verksamhetsområde påkallad.

Med hänsyn härtill hava styrelserna givit uttryck åt den uppfattningen, att *den bestående organisationen av spritpolisen endast långsamt och allenast i viss omfattning kan avvecklas.*

Enligt den av styrelserna framlagda planen för spritpolisens verksamhet inom olika delar av riket skulle till uppehållande av nämnda verksamhet för nästa budgetår erfordras ett anslag av i avrundat tal 131,000 kronor, därvid för verksamheten inom Stockholms stad och län alltjämt beräknats ett belopp av 75,000 kronor. Vid fördelningen av det anslag, vilket borde av riksdagen för ändamålet begäras, syntes enligt styrelserna kunna bestämmas, att polisverksamheten finge i särskilda fall, då anledning därtill föreläge, utsträckas till län, gränsande till dem, till vilka verksamhet med anlitande av ifrågavarande anslag enligt styrelserna skulle vara inskränkt.

Under hänvisning till vad i skrivelsen anförts hava generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till uppehållande av särskild polisverksamhet för uppdragande av olaga rusdryckshantering för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 131,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

Under förutsättning att nämnda anslag komme att beviljas hava ämbetsverken vidare hemställt, att Kungl. Maj:t måtte i sammanhang med fördelning av anslaget å de olika länsstyrelserna

dels förklara, att ifrågavarande polisverksamhet finge i särskilda fall, då anledning därtill föreläge, utsträckas till angränsande län,

dels ock föreskriva, att envar länsstyrelse skulle till generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen meddela uppgift, vilken tjänsteman som skulle utöva närmaste ledningen av polisverksamheten; att i förordnande eller instruktion, som utfärdades för polisman med uppdrag att ombesörja polisverksamhet av förevarande slag, skulle intagas, att verksamheten skulle bedrivas under samverkan med vederbörande tullmyndigheter; samt att länsstyrelserna skulle till generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen insända avskrifter av dylika förordnanden och instruktioner.

Över generaltullstyrelsens och kontrollstyrelsens förevarande förslag hava infordrade utlåtanden avgivits av *överståthållarämbetet* efter hörande av polis-

mästaren i Stockholm och *länsstyrelserna i de län*, med vilka styrelserna haft att i ärendet samråda. Samtliga nämnda myndigheter hava därvid tillstyrkt förslaget eller i varje fall icke haft något väsentligt att erinra mot detsamma. Från flera länsstyrelser har uttryckligen vitsordats, att med hänsyn till arten av det arbete, som erfordrades för uppspårande av spritsmuggling, deltagande av polisutbildad personal ej kunde undvaras utan försämring av resultatet.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Bekämpandet av spritsmugglingen kräver alltjämt omfattande åtgärder. Beträffande organisationen av spaningsverksamheten bör tydligen vara avgörande, på vilken väg den största effektiviteten kan uppnås utan oskäligen kostnad. Av stor betydelse är därvid, att åtgärderna kunna vidtagas i så god tid, att olovlig införsel om möjligt hindras att komma i gång. Uppmärksamheten bör alltså vara riktad även på trakter, där smuggling i större omfattning nu icke förekommer men kan befaras uppträda, i den mån effektiv ökning av skyddsåtgärderna inom nuvarande smugglingsområden kommer till stånd.

Den i ärendet förebragta utredningen synes mig, med nu angivna utgångspunkter, giva vid handen, att behov av särskild verksamhet genom polisutbildad personal för bekämpande av den olovliga införseln av spritdrycker m. m. alltjämt föreligger och att denna verksamhet även i fortsättningen bör genom särskilt anslag understödjas av statsmakterna. Rörande organisationen av verksamheten kan jag i allt väsentligt ansluta mig till det av generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen framlagda förslaget. Sålunda finner jag det lämpligt, att i den mån de polisuppgifter, som för närvarande fullgöras av den s. k. spritpolisen, utan olägenhet kunna överflyttas på tullpersonal, som för ändamålet erhållit viss polisutbildning, detta också sker. Av i förslaget angivna skäl torde emellertid en överflyttning av arbetsuppgifter från spritpolisen till den polisutbildade tullpersonalen tills vidare kunna verkställas allenast försöksvis och efter hand. En följd härav lär bli, att en omedelbar avveckling av den nuvarande spritpolisorganisationen endast i begränsad omfattning kan komma till stånd. Vad angår nästa budgetår torde därför sagda organisation böra bibehållas utom beträffande vissa län, där verksamheten ansetts kunna redan nu övertagas av tullpersonal. Enär det vitsordats, att noggrann Orts- och personkännedom är av stor betydelse för ett gott resultat av verksamheten, lär organisationen såsom för närvarande böra väsentligen vara ansluten till länsindelningen, men uti densamma bör även inrymmas den möjlighet beträffande verksamhetens utsträckande till angränsande län, som ämbetsverken föreslagit. I vad mån beträffande den lokala organisationen en förändring må vara lämplig, synes böra i annat sammanhang bli föremål för bedömande.

Enligt förslaget skulle för budgetåret 1930/1931 erfordras ett extra anslag av 131,000 kronor till uppehållande av särskild polisverksamhet för uppdagande av olaga rusdryckshantering. Förslaget grundar sig, såsom nämnt, på en detaljberäkning avseende såväl Stockholms stad som de län, för vilka en särskild spritpolis i fortsättningen ansetts erforderlig. Denna beräkning synes

mig i sina huvuddrag riktig. Då definitiv ståndpunkt till behovet av medel under nästa budgetår för de särskilda länen icke nu kan tagas och det alltså är önskvärt, att någon marginal finnes å anslaget, får jag emellertid förorda, att detsamma upptages med ett till 135,000 kronor avrundat belopp. Av detta belopp lär enligt vad styrelserna förutsatt ett belopp av högst 75,000 kronor böra enligt oförändrade grunder användas såsom statsbidrag till den särskilda polisavdelningen vid Stockholms poliskår. I likhet med de förslagsställande ämbetsverken förutsätter jag, att kostnaderna för avlöning och reseersättning till tullverkets polisutbildade personal bestridas från anslag under sjunde huvudtiteln.

I förslaget har vidare hemställts att, för den händelse anslag för ändamålet beviljades, Kungl. Maj:t måtte i samband med anslagets fördelning meddela vissa närmare angivna, kompletterande föreskrifter. Mot vad i sådant hänseende ifrågasatts har jag, även i de delar som jag ej redan behandlat, icke någon erinran att framställa. Det torde emellertid böra ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid i administrativ ordning meddela erforderliga bestämmelser i ämnet. Det synes icke vara lämpligt att vid anslagets beviljande knyta villkor, innebärande inskränkning i möjligheten att använda detsamma för verksamhet inom de delar av riket, där spritpolis visar sig särskilt behövlig.

Anslaget torde, på sätt fallet varit med motsvarande anslag under de senaste budgetåren och i överensstämmelse med ämbetsverkens förslag, böra anvisas att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel. Beteckningen å anslaget synes lämpligen kunna bli den, som provisoriskt använts i statsverkspropositionen.»

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande propositioner har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren av herr C. E. Svensson väckt motion, nr 232, vari hemställts, att det belopp å 135,000 kronor, som enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 54 skall utgå ur statsverkets fond av rusdrycksmedel, anslås till särskild polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker, lönnbränning m. m.

Till stöd för sitt förslag har motionären anfört följande:

»Genom proposition nr 54 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till särskild polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel med 135,000 kronor. Enligt vad som inhämtats av propositionen sid. 5 har det ifrågavarande anslaget kommit till användning uteslutande eller väsentligen till förhindrande av olovlig införsel av spritdrycker eller olovlig hantering med olovligt införda spritdrycker; i Östergötlands, Värmlands och Gävleborgs län har anslaget därjämte anlitats för uppdagande av lönnbränning.

Ifrågavarande proposition innebär det första steget till en så småningom skeende överflyttning på tullverket av vissa av de uppgifter, som för närvarande åligga den medelst detta anslag organiserade spritpolisen i vissa län. »Rörande organisationen av verksamheten», anför departementschefen, »kan jag i

allt väsentligt ansluta mig till det av generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen framlagda förslaget. Sålunda finner jag det lämpligt, att, i den mån de polisuppgifter, som för närvarande fullgöras av den s. k. spritpolisen, utan olägenhet kunna överflyttas å tullpersonalen, som för ändamålet erhållit viss polisutbildning, detta också sker. Av i förslaget angivna skäl torde emellertid en överflyttning av arbetsuppgifter från spritpolisen till den polisutbildade tullpersonalen tillsvidare kunna verkställas allenast försöksvis och efter hand.» Till grund för statsrådets uttalande föreligga tvenne utlåtanden, avgivna dels av kontrollstyrelsen den 15 juni 1929 och dels av generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen gemensamt den 27 november 1929. I sitt den 15 juni 1929 avgivna utlåtande anför kontrollstyrelsen, att det syntes kontrollstyrelsen vara möjligt, att man med en sådan anordning, som av kontrollstyrelsen ifrågasatts, skulle kunna undgå en ökning av de till spritsmugglingens bekämpande hittills lämnade anslagen. Skulle det visa sig vara en framkomlig väg att till tullverket överflytta den nuvarande spritpolisens organisation, kunde det nu under femte huvudtiteln utgående anslaget till spritpolisen väsentligen minskas. Att helt och hållet indraga detta anslag ansåg kontrollstyrelsen icke tillrädligt. Anslaget vore avsett såväl för spritsmugglingens bekämpande som för uppdagande av annan olovlig alkoholhantering. I den mån anställandet av särskild polis för uppdagande av dylik olovlig alkoholhantering skulle visa sig erforderligt, borde ett anslag, fast betydligt mindre än det nuvarande, finnas tillgängligt för ändamålet, att av Kungl. Maj:t disponeras, där så erfordrades.

Emellertid synes det på vissa håll råda tveksamhet, huruvida det ifrågavarande anslaget får användas till bekämpande av olovlig införsel och i samband därmed stående olovlig försäljning av rusdrycker. I ett av justitiekanslersämbetet avgivet, den 30 sistlidne januari dagtecknat, utlåtande i ett mål, som är beroende på regeringsrättens prövning, har ämbetet uttalat, att det icke vore uteslutet, att genom ett förordnande åt spritpolisen i Västernorrlands län och i instruktionen för polismännen uppdragits en vidsträcktare verksamhet än den, som varit avsedd med det av riksdagen beviljade anslaget, av vilket polisverksamheten skulle bekostas. Ämbetet fortsätter därefter:

'Anslaget är beviljat till särskild polis för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m.' I statsverkspropositionerna till såväl 1928 som 1929 års riksdagar (1928 femte huvudtiteln punkt 88 och 1929 femte huvudtiteln punkt 89) hänvisas rörande tillkomsten av och ändamålet med ifrågavarande anslag till anslagsfrågans behandling i 1924 års statsverksproposition (femte huvudtiteln punkt 93), varifrån ytterligare gjorts hänvisning till proposition nr 36 till 1923 års riksdag. Av innehållet i sistnämnda proposition vill emellertid synas, att den särskilda polispersonalen avsetts till spaning för uppdagande av olovlig införsel och *därmed sammanhängande* olovlig *försäljning* av spritdrycker. Meningen torde huvudsakligen hava varit att söka uppdaga dels spritsmuggling, dels ock de ytterligare åtgärder, som vidtoges med insmugglad sprit. Justitiekanslersämbetet tillåter sig i detta sammanhang åberopa jämväl innehållet i nådigt brev den 28 september 1923 till överståthållarämbetet an-

gående närmare bestämmelser rörande särskild polisstyrka i Stockholm för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m.

En verksamhet sådan som den nyss antydda lärer med nu gällande lagstiftning huvudsakligen beröra lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin (här nedan kallad sprit-smugglingslagen). I den mån insmugglad sprit olovligen försålles, bleve emellertid även fråga om tillämpning av nådiga förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker (här nedan kallad försäljningsförordningen). Måhända avser ovannämnda av länsstyrelsen givna förordnande och instruktion icke spaning efter brott mot annan författning än de båda nyss omnämda. Det synes dock möjligt att tolka det åt polismännen givna uppdrag så, att detsamma avser jämväl spaning efter olovlig brännvinstillverkning.

För den händelse Eders Kungl. Maj:t godtager den här ovan uttalade uppfattningen om spritpolisens uppgift, torde därför lämpligen § 1 böra ändras sålunda: polispersonalen — införseln och därmed sammanhängande olovlig försäljning av spritdrycker inom länet.'

Med hänsyn till den uppfattning åt vilken justitiekanslersämbetet synes hava givit uttryck, torde det vara erforderligt, att ändamålet med anslaget så förtydligas, att tvekan icke kan komma att råda beträffande de olika ändamål, för vilka anslaget är avsett. Det enklaste sättet för att åstadkomma ett förtydligande synes vara att till rubriken på anslaget fogas ordet 'lönnbränning', så att denna rubrik skulle komma att lyda: 'till särskilda polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker, lönnbränning m. m.'»

I likhet med departementschefen har utskottet funnit den i ärendet förebragta utredningen giva vid handen, att behov av särskild verksamhet genom polisutbildad personal för bekämpande av den olovliga införseln av spritdrycker m. m. alltjämt föreligger samt att denna verksamhet fortfarande bör genom särskilt anslag understödjas av statsmakterna. I fråga om organisationen av verksamheten har utskottet ock funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts, på generaltullstyrelsens och kontrollstyrelsens utlåtande i ärendet grundade förslag härutinnan. Storleken av det för ändamålet äskade anslaget har ej heller givit utskottet anledning till erinran.

Med anledning av det motionsvis framställda yrkandet i fråga om anslagets rubrik vill utskottet hava uttalat, att enligt utskottets mening anslaget även med sin hittillsvarande rubricering må tagas i anspråk jämväl för uppdagande av lönnbränning. Då emellertid tveksamhet härutinnan uppstått, har utskottet ansett, att full klarhet i detta hänseende bör åstadkommas genom ett förtydligande av omslagets rubrik, på sätt motionären föreslagit.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition och herr Svenssons ovanberörda motion, I: 232, till särskild polisverksamhet för uppdagande av olovlig införsel

*Utskottets
yttrande.*

av spritdrycker, lönbränning m. m. för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 135,000 kronor.

Stockholm den 25 april 1930.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtande nr 116.
